

26 (2022) nr 1-2 (59-60), s. 91-92

DOI <https://doi.org/10.21697/snr.2022.59-60.1-2.8>

This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY-ND 4.0 International) license. <https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0>

Kludia Kaniewska

<https://orcid.org/0009-0005-2160-9725>

Wydział Studiów nad Rodziną UKSW w Warszawie

e-mail: k.kaniewska@student.uksw.edu.pl

Recenzja książki: Magdalena Błazek, Aleksandra Lewandowska-Walter, *Rozwód jako proces. Perspektywa dorosłych i dzieci*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2017, ss. 318. ISBN 978-83-8085-534-2

Stabilność małżeństwa jest często utrudniona we współczesnym społeczeństwie. Przejawia się to osłabieniem i utratą więzi. To osłabienie więzi rodzinnych i małżeńskich znajduje odzwierciedlenie w rozwodach i przyczynia się do dramatu rodzinnego, dlatego rozwód winno uznawać za zjawisko społecznie niekorzystne oraz destrukcyjne dla rodziny.

Recenzowana praca została napisana przez autorki zaznajomione z problematyką rozwodów zarówno z perspektywy naukowej, jak również zawodowej. Magdalena Błazek posiada tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii, z zawodu jest psychologiem. Pracuje jako adiunkt w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie zajmuje się szeroko pojętą psychologią rodziny, psychologią osobowości i opiniowaniem sądowo-psychologicznym oraz diagnozą psychologiczną. Interesuje ją funkcjonowanie systemów rodzinnych w sytuacji kryzysu oraz projektowanie własnych, nowych metod diagnostycznych. Jest mediatorem, prowadzi konsultacje zarówno dla par, jak i dla rodzin. Dysponuje wieloletnim doświadczeniem w opiniowaniu w sprawach rozwodowych.

Aleksandra Lewandowska-Walter również jest psychologiem, posiada tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie psychologii. Jest zatrudniona jako adiunkt w Zakładzie Badań nad Rodziną i Jakością Życia w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Gdańskiego, w którym zajmuje się relacjami w rodzinie w sytuacji kryzysowej w ujęciu teorii systemowych. Jest autorką m.in. narzędzi diagnostycznych, dzięki którym można zbadać więzi uczuciowe dzieci z rodzicami doświadczającymi konfliktu małżeńskiego oraz relacji w rodzinie i pomiędzy rodzeństwem w sytuacji rozłąki z rodzicem. Prowadzi konsultacje dla par oraz dla rodzin w ujęciu systemowym. Podobnie jak M. Błazek dysponuje wieloletnim doświadczeniem w opiniowaniu w sprawach rozwodowych.

Doświadczenie zawodowe obu autorek przyczyniło się do ostatecznego kształtu publikacji. Pozwoliło ono na wybór zagadnień, które okazały się kluczowe do zrozumienia i ukazania znaczenia rozwodów dla funkcjonowania rodziny. Źródłem analiz i przemyśleń zawartych w książce jest praca diagnostyczna, konsultacyjna i terapeutyczna autorek. Starają się one przybliżyć perspektywę Martina Seligmana, który rozważa znaczenie psychologii jako nauki dla życia człowieka. Publikacja ze względu na charakter naukowy zawiera odwołania naukowe z zakresu psychologii rodziny oraz osobowości.

Książka ma za zadanie przybliżenie problematyki rozwodów na podstawie literatury oraz analizy wyników wielu wcześniej prowadzonych badań, z których można nadal wyciągnąć aktualne wnioski. Perspektywa autorek daje wgląd w dzisiejsze rozwody, a sama praca zachęca do dyskusji

i szerszego namysłu. Wartość prezentowanych wyników badań innych autorów oraz analiz najnowszej literatury przedmiotu polega nie tylko na przedstawieniu uwarunkowań decyzji o rozwodzie i wdrażania jej w życie, co oczywiście jest niezwykle ważne dla zrozumienia, dlaczego rodziny rozpadają się i jak sobie z tym radzić, ale przede wszystkim na zaproszeniu do dyskusji o realnym kształcie i problemach rodziny. Publikacja składa się z piętnastu rozdziałów i jest niewielka objętościowo. Można w niej znaleźć niezbędne informacje o tym, czym jest rozwód, jakie są cechy rozwodu, jakie zachowania małżonków i ich dzieci obserwuje się w sytuacjach rozwodowych. Autorki podkreślają obciążenia i trudności wewnętrzne oraz relacyjne, które odnoszą się do dynamiki życia rodzinnego. Warto zauważyć, że w monografii zawarto autorski model adaptacji do rozwodu. Opisuje on poszczególne etapy procesu rozwodowego: gotowość do rozstania, gotowość do podjęcia współpracy rodzicielskiej oraz gotowość do wejścia w nowe związki.

Wyjątkowość recenzowanej pracy polega na spojrzeniu na ten sam problem badawczy (rozwód) z dwóch perspektyw: z perspektywy osoby dorosłej oraz z perspektywy dziecka. Adresatem książki są nie tylko ci, którzy zawodowo zajmują się problematyką intymnych związków partnerskich, ale także ci, którzy poszukują rzetelnej, opartej na badaniach naukowych wiedzy o warunkach i sposobach radzenia sobie z różnymi wyzwaniami życia małżeńskiego i rodzinnego. Autorki omówiły ważne kwestie z perspektywy osób zaangażowanych zarówno w diagnozę, jak i wsparcie rodziny w sytuacjach rozwodowych. Analizują rozwód i jego konsekwencje z perspektywy wszystkich zaangażowanych stron, jak ojciec, matka i dziecko, uwzględniając dane z akt, którymi mogą być zeznania świadków.

Warto zwrócić uwagę na to, że recenzowana książka jest kompleksowym podsumowaniem wiedzy na temat ważnych i możliwych etapów zmian w rodzinie w przypadku kryzysu rozwodowego. Przedstawienie złożonego tematu kryzysu rozwodowego w przystępny sposób zainteresuje nie tylko profesjonalistów, ale także tych, którzy rozwodzą się oraz rozważają rozwód i opuszczenie rodziny.